

>>> 2

КАЗАХСТАН В ЧИСЛЕ ХУДШИХ В РЕЙТИНГЕ КОРРУМПИРОВАННОСТИ СТРАН

>>> 3

«АНТИКОР» РК ВЫВОДИТ ПРОФИЛАКТИКУ КОРРУПЦИИ НА НОВЫЙ УРОВЕНЬ

>>> 5

ТӨРТІНШІ СЫНЫП ОҚУШЫСЫ ӨЗІНЕ ҚОЛ ЖҰМСАМАҚ БОЛДЫ

>>> 7

ӘКІМ АВТОБУСТА ЗЕЙНЕТКЕРГЕ АРАША ТҮСКЕН ҚЫЗДЫ МАРАПАТТАДЫ

МЕТРО

№ 28

14-20 сентября 2023 г.
Городская газета
Алматы

Балалар мен әйелдердің құқықтарын қорғауды неден бастаған жөн – әнші Калия өз ойымен бөлісті

Қазақстанда соңғы уақытта балаларға қатысты орын алып жатқан қайғылы жағдайлардың салдарымен емес, себептерімен қалай күресе аламыз, балалар мен әйелдердің құқықтарын қорғауды неден бастаған жөн, педофилия үшін өлім жазасын қолданысқа енгізу мәселені шеше ала ма? Бұл туралы көпшілікке Калия лақап атымен танымал әнші, БҰҰ-ның Халықтық қоры ЮНФПА қоғамдық денсаулық сақтау жөніндегі спикерімен әңгіме өрбітіп көрдік.

– Елімізде педофилдерге қатысты заң өзгере ме, қандай да бір күшейтулер енгізіле ме, сіздің ойыңыз қандай?

– Негізі, тек қана заңды күшейту бұл мәселені шешпейді. Өйткені бұл тек салдарымен күресу, ал оның себептерін кейінге шегеріп қойып, бақылап отыру біздің елге тән қасиет. Ең бастысы бұл мәселелердің шығу тегін анықтау. Неліктен біздің қоғамымызда агрессия көбейіп кетті? Неліктен олай болды, оған көп мән беру керек, оны зерттеп, зерделеу керек.

Әрине, заңды да қатайту керек, мұндай сексуалды қылмыс жасаған адамдар тиісінше өздерінің жаза-

сын міндетті түрде алуы керек. Өйткені өздеріңіз де білесіздер елімізде жемқорлық бар, көптеген адамдар жасаған қылмыстарының жазасын алмай, қомақты ақша беріп құтылып кетіп жатады. Егер ол ақша төлеп, құтылып жатса, келесіде қайтадан өз әдетіне оралып, адамдарға жәбір көрсетіп, қылмысын ақшамен жауып жүре бермесіне кім кепіл? Сонда заң, адамның құқықтары қайда қалады? Сондықтан елімізде қанша жерден мықты, қанша жерден керемет заң шығып жатса да, ол жұмыс істемесе, одан не қайыр бар?

Ақшадан бөлек қазақта отбасы деген мықты қорғаушы бар. Қылмыскердің бір топ туысы жәбірленуші қыздың үйіне барып, одан кешірім сұрап: «Баламыздың болашағына балта шаппа, оның өмірін тозаққа айналдырма», деп қорлық көрген қызға одан әрі қысым көрсетіп, ақыры аяғында екі жақ татуласты деп қылмыскер жазасынан құтылып кетеді. Зорлық-зомбылыққа келгенде татуласу деген түсінік болмау керек, өйткені қылмыскер біреудің құқығын, намысын аяқасты етті. Сонда зорлық көрген адамның өмірі маңызды емес па, әлде оның өмірі осыдан кейін тозаққа айналмады ма? Кейде маған біздің елімізде әйел адамның өмірі түкке тұрғысыз, маңызы жоқ болып көрінеді. Сондықтан мәселе тек қана заңда емес деп айтқым келеді, себебі заң жүйе-

есінде небір керемет заңдар бар, бірақ олар жұмыс істеп жатқан жоқ.

– Сонда еліміздегі басты мәселе қандай?

– Елімізде білім деңгейі төмен, көптеген адамдар оқымаған, алайда оларды бұл жағдайда кінәләй алмаймыз, себебі университетте оқуды бәрінің қалтасы көтере бермейді. Жұмыссыздық та үлкен мәселе, қайда барып, не істеп ақша тапсам болады деп, тентіреп жүрген адамдар жетерлік. Жұмыс таба алмаған адам не істейді, шарасыздықтан іше бастайды немесе есірткі қабылдайды, осыдан келесі ауқымды мәселе маскүнемдік пен нашақорлық туындайды. Егер статистикаға қарайтын болсақ, соңғы жылдары маскүнемдікке шалдыққан адамдардың саны артпаса, ешбір кеміп жатқан жоқ.

Сонымен қатар, қазақстандықтардың психологиялық, эндокриндік, гормоналдық денсаулығына аса үлкен назар аударуымыз керек. Өйткені педофилия дегеніміз ауру, оның пайда болу себептері әртүрлі, психологиялық немесе эндокриндік жүйе болуы мүмкін. Одан бөлек интернеттен нешетүрлі порнографиялық видеоларды көріп, ауру одан әрі қозып, адамды қылмыс жасауға итермелеуі мүмкін.

>>> 6

ЭКСПЕРТЫ

К чему приведет неэффективное использование водных ресурсов в Алматы?

Быстрое экономическое развитие и рост города Алматы привели к увеличению водопотребления на душу населения и общего спроса на воду и оказывают давление на водные ресурсы и инфраструктуру. Предгорные районы Алматы, южная часть Наурызбайского, Бостандыкского, и Медеуского районов испытывают дефицит водоснабжения из-за низкой продуктивности, износа или отсутствия сетей и сооружений.

Система водоснабжения города Алматы нуждается в переоценке с учетом показателей роста населения, разрастания городов и изменения климата. В целях реализации климатоустойчивой стратегии необходимо рассмотреть диверсификацию источников для обеспечения устойчивых систем водоснабжения, включая технические, экологические, социальные и другие перспективы.

Как сейчас происходит водораспределение в Алматы?

Характеристика города Алматы

Население мегаполиса быстро растет, при этом 60% составляет прирост за счет миграции, как отметил аким г.Алматы Е.Досаев. Алматы, бывшая столица, с населением 2 147,1 тыс. (на 1 октября 2022 года, включая окраины) Казахстана, выросла вдвое после обретения независимости и, следовательно, требуется переоценка системы городского водоснабжения. В Алматы при протяженности водопроводных сетей в 3,6 тыс. км средний износ составляет 54,3% (1,9 тыс. км).

>>> 4

НАЛОГИ

Налог на транспорт для физических лиц готовятся отменить в Казахстане за одним исключением

Налог на транспорт для физических лиц готовятся отменить в Казахстане за одним исключением, передает корреспондент агентства.

«Предлагаются следующие меры: пересмотр базы обложения налогом на имущество таким образом, чтобы расчетная стоимость объектов была максимально приближена к рыночной стоимости; привязка земельного налога к кадастровой стоимости; упразднение налога на транспортные средства с сохранением налога по автомобилям с повышенным объемом двигателя», – говорится в консультативном документе к проекту нового Налогового кодекса.

По словам разработчиков, переход в 2025 году к единому рынку нефтепродуктов в рамках стран Евразийского экономического союза (ЕАЭС) приведет к существенному росту цен на горюче-смазочные материалы (ГСМ).

«Как следствие, возрастут совокупные издержки физических лиц на использование легковых транспортных средств с учетом налога на транспортные средства, утилизационный сбор, сбор за первичную регистра-

цию автомобильных транспортных средств (АТС). По налогу на имущество налоговая база по большей части объектов недвижимости, определяемая уполномоченным органом, значительно ниже их рыночной стоимости. Это особенно характерно для объектов постройки советского периода», – отметили разработчики документа.

По их данным, поступления по налогу на транспортные средства физических лиц в 2022 году составили 70 млрд тенге.

«В совокупную налоговую нагрузку при обложении транспортных средств можно включить следующие налоги и платежи: акциз на ГСМ. Чем больше объем двигателя автомобиля, тем выше налоговая нагрузка, обусловленная высоким потреблением ГСМ; налог на транспортные средства. Чем больше объем двигателя, тем выше налоговая нагрузка. При этом государство несет большие затраты на ежегодное администрирование исчисления и сбора налога; утилизационный сбор и сбор за первичную регистрацию автотранспортного средства. При значительном росте цен на ГСМ (к примеру, в два раза) соответственно вырастут расходы граждан на владение и эксплуата-

цию транспортными средствами. Особенно чувствительным такой рост будет для лиц, владеющих транспортом «эконом» класса, соответственно, необходимы меры по недопущению ухудшения их социального и материального положения», – отметили авторы документа.

Поступления по налогу на имущество физических лиц в 2022 году составили 18 млрд тенге. Вместе с тем, 68% объектов имеют оценочную стоимость до 2 млн тенге, и сумма поступлений по ним составляет 741 млн тенге или 6,73% от общей суммы поступлений по налогу. Только у 4% объектов оценочная стоимость имущества превышает 10 млн тенге, а сумма поступлений составляет порядка 40%.

«Налоговая база по налогу на имущество определяется расчетным путем по специальной методике НАО «Правительство для граждан». При определении стоимости объектов для целей налогообложения используются многочисленные коэффициенты (этажность, расположение, материал стен, благоустройство и вид отопления), которые, однако, не позволяют определить стоимость объекта таким образом, чтобы она была максимально приближена к рыночной. Учитывая уровень и значимость описываемой проблемы, масштабы проблемы могут быть разными для отдельных отраслей», – сказано в документе.

Согласно международному опыту при налогообложении транспортного средства и имущества учитывается стоимость.

Ожидается, что новый Налоговый кодекс будет принят в октябре 2024 года.

НА КОНТРОЛЕ

Казахстан оказался в числе худших в рейтинге коррумпированности стран

Казахстан оказался в числе худших в рейтинге коррумпированности стран, сообщает orda.kz.

«Анализ US News 2023/2023 года охватывает 87 стран. И, как говорится в проекте, рейтинг основан на глобальном восприятии страны с точки зрения обычных жителей и гостей. Эксперты в итоге выявили менее коррумпированные страны в мире. На первых строчках стоят Швейцария, Канада и Швеция. По-

следняя, к слову, довольно часто встречается в новостных сводках об актах сожжения Корана. Там полиция разрешает проводить акции, которые после будоражат весь исламский мир. Казахстан по рейтингу коррупции (чем выше цифра, тем ее больше) занял 75-ую строчку, это между Кенией и Гватемалой», – говорится в сообщении в воскресенье.

Как отмечается, еще ниже опустились такие страны, как Ко-

лумбия, Мексика, Сальвадор. А замыкает рейтинг Россия, она на 87 месте.

Также сообщается, что по уровню комфортного выхода на пенсию, образованию, а также еще ряду исследований, Казахстан так же занимает места ниже 75 строчки. Примечательно, что для различных вложений наша страна рассматривается не самым лучшим образом. В таком рейтинге Казахстан занимает 83 место.

ТЭЦ

Суд обязал Экибастузскую ТЭЦ выплатить ущерб горожанину за аварию зимой 2022-2023 годов

Суд обязал Экибастузскую ТЭЦ выплатить ущерб горожанину за аварию зимой 2022-2023 годов, передает КазТАГ.

«Судебной коллегией по гражданским делам Павлодарского областного суда рассмотрено дело по иску С. к ТОО «Э», о взыскании материального ущерба и компенсации морального вреда, поступившее по апелляционной жалобе ответчика на решение суда первой инстанции, которым иск был удовлетворен», – сообщили в пресс-службе Павлодарского областного суда в понедельник.

С 28 ноября по 8 декабря 2022 года в Экибастузе в связи с аварией на Экибастузской ТЭЦ и тепловых сетях объявили ЧС техногенного характера.

В доме горожанина отключили теплоснабжение, помещения разморозились, лопнули батареи и трубы. Мужчина обратился в суд иском о взыскании материального ущерба и возмещении морального вреда. Суд первой инстанции частично удовлетворил требования.

Однако ответчик, не согласившись с решением суда, просил его отменить и вынести новое решение об отказе в удовлетворении иска.

Постановлением коллегии решение суда первой инстанции осталось без изменения, апелляционная жалоба ответчика – без удовлетворения.

Постановление вступило в законную силу.

Напомним, в мае 2023 года гражданское дело по иску жителя Экибастуза к тепловикам рассматривал горсуд. До этого горожанин направил письмо в ТОО «Экибастузтеплоэнерго» с просьбой о восстановлении ущерба, однако ответ не поступил. Тогда он приобрел строительные материалы, а в подтверждение своих доводов представил оригиналы чеков. Суду мужчина также рассказал, что из-за холода его семья испытала нравственные страдания, а дети лежали в больнице.

С предприятия взыскали 365 740 тенге материального ущерба и 100 тысяч тенге морального вреда.

СОТРУДНИЧЕСТВО

\$3,6 млрд составил за семь месяцев 2022 года товарооборот между Казахстаном и Турцией

\$3,6 млрд составил за семь месяцев 2022 года товарооборот между Казахстаном и Турцией, сообщает пресс-служба министерства иностранных дел РК.

«Турецкая Республика – четвертый по величине торговый партнер Казахстана. В 2022 году объем товарооборота достиг \$6,3 млрд, за семь месяцев текущего года этот показатель составил \$3,6 млрд. Предстоящая веха – увеличение товарооборота без потери данного акцента», – сказал министр иностранных дел Казахстана Мурат Нуртлеу на пе-

реговорах с главой МИД Турцией Хаканом Фиданом.

Как отметил глава казахстанского внешнеполитического ведомства, «Турция – один из важных и самых надежных партнеров Казахстана на Евразийском континенте».

«Большой импульс двусторонним отношениям придали прошедшие в 2022 году взаимные государственные визиты Президента Казахстана в Турцию и Президента Турции в Казахстан. В этом контексте следует отметить Совместное заявление о расширенном стратегическом партнерстве, принятое в прошлом году», – отметил Нуртлеу.

В нашей стране успешно работают более 4,3 тыс. компаний

с турецким капиталом. К настоящему времени Турция вошла в десятку крупнейших инвесторов, вложив в экономику Казахстана \$4,7 млрд прямых инвестиций. На сегодня реализуется 31 инвестиционный проект, кроме того, прорабатываются 50 новых проектов.

«Прорабатывается вопрос открытия филиалов ведущих университетов Турции в Казахстане. Осуществляется эффективное взаимодействие с вузами Турции по реализации двухдипломных программ. Количество казахстанских студентов, обучающихся в Турции, за последние три года увеличилось с 2,9 тыс. до 8,2 тыс.», – добавил Нуртлеу.

КОРРУПЦИЯ

«Антикор» Казахстана выводит профилактику коррупции на новый уровень

15 сентября 2023 года в силу вступают Правила поощрения лиц, сообщивших о факте коррупционного правонарушения или иным образом оказывающих (оказавших) содействие в противодействии коррупции, утвержденные приказом председателя Агентства по противодействию коррупции РК от 29 августа 2023 года.

Согласно приказу, по коррупционным правонарушениям, по которым сумма взятки или причиненного ущерба либо стоимость

представленных льгот или оказанных услуг не превышает одной тысячи МРП или отсутствует ущерб, единовременное денежное вознаграждение варьируется от 30 до 100 МРП. В случаях, когда эта сумма превышает 1 тыс. МРП вознаграждение устанавливается в размере 10% от суммы взятки или ущерба, но не более 4 тыс. МРП.

Гражданину, столкнувшемуся с коррупцией, следует позвонить по номеру 1424, который за время существования call-центра стал символом общественного участия в непримиримой борьбе с коррупцией на всех уровнях.

Профилактическое влияние номера 1424 на общество нашла отражение в концепции «14:24 – адалдық минуты», ролики о которой появились сегодня в социальных сетях.

ДИПЛОМАТИЯ

Эрдоган в ходе визита в Казахстан обсудит с Токаевым вопросы стратегического партнерства

Президент Казахстана Касым-Жомарт Токаев принял министра иностранных дел Турции Хакана Фидана, сообщает пресс-служба Акорды.

«Глава государства принял министра иностранных дел Турции Хакана Фидана. Президент поздравил Хакана Фидана с назначением на пост министра иностранных дел Турции и выразил уверенность, что он внесет значительный вклад в дальнейшее развитие казахско-турецких отношений», – говорится в сообщении в понедельник.

Токаев отметил, что в этом году отмечается важная историческая дата –

100-летие провозглашения Турецкой Республики.

«За столетие страна добилась огромных успехов в политической, социально-экономической и культурно-гуманитарной сферах. Активно и настойчиво участвуя в решении региональных и глобальных проблем, страна стала авторитетным государством на международной арене. В честь векового юбилея Турции я поручил присвоить одной из улиц Астаны название «Анадолы», – сказал Токаев.

Подчеркнув, что Турция является важнейшим стратегическим партнером Казахстана, глава государства напомнил, что в ходе встреч на высшем уровне между лидерами двух стран достигнуты договоренности по широкому кругу вопросов.

Фидан передал главе нашего государства приветствие президента Реджепа Тайипа Эрдогана.

«Министр отметил, что турецкая сторона намерена приложить все усилия для продвижения сотрудничества двух стран, а также вывести на новый уровень взаимодействие в рамках региональных и международных структур. Как сообщил Хакан Фидан, турецкий лидер планирует в ходе предстоящего в ноябре этого года визита, приуроченного к саммиту Организации тюркских государств, всесторонне обсудить перспективы укрепления стратегического партнерства двух государств», – уточнили в Акорде.

К чему приведет неэффективное использование водных ресурсов в Алматы?

1 >>>

Источники водоснабжения для различных нужд

По словам управляющего директора ГКП «Водоканал» Анатолия Прокудина в 2008 году большинство действующих водопроводных и канализационных сетей южной столицы прокладывали в период с 1950 по 1990 годы, отсутствие же инвестиций в данный сектор привело к тому, что за в период с 1998-2008 гг. собственные средства предприятия проложено лишь 40 км трубопроводов. Износ сетей сопровождается ростом аварий: если в 1997 году было зарегистрировано 1 304 аварии на водопроводных сетях, то в 2007 г. – 3 267, а в 2020 г. – 559 аварий. Проанализировав данную методику, автор склоняется к тому, что система управления водными ресурсами не подчиняется одному органу. Например, определением содержания железа и химических элементов занимается Агентство РК по делам строительства жилищно-коммунального хозяйства. Что подтверждается словами Б.Есекина, эксперта по зеленой экономике и устойчивому развитию Центральной Азии, Глобальное водное партнерство Центральной Азии, Кавказа и Монголии: «с точки зрения оценки и прогнозирования водных ресурсов данными обладают гидрометслужба, с точки зрения угроз схождения паводков, сели – Казселезащита, санитарные службы занимаются контролем питьевой воды, а комитет геологии занимается выдачей разрешения для забора подземной воды».

Параллельно наблюдается рост сверхнормативных потерь: на сегодняшний день технические потери превышают 38% от общего объема подаваемой воды – это вдвое больше допустимых норм технических потерь, установленных антимонопольным комитетом.

Количество аварий на водопроводных сетях остается на высоком уровне и составляет: 2 849 аварий в 2018 году, 2 129 аварий в 2019 году, 2 640 аварий в 2020 году.

На сегодняшний день мы имеем два основных источника водоснабжения: 40% составляет горная вода, 60% – подземная.

Структура водоснабжения включает в себя более 386 скважин. Они расположены как внутри города – Алматинское месторождение подземной воды, – так и за его пределами. Основной водозабор – Талгарский – находится рядом с поселком Гулда. Оттуда порядка 30% воды идет в город. Этой водой обеспечиваются все ТЭЦ для выработки тепла и горячего водоснабжения а также осуществляется водоснабжение Турксибского, Жетысуского, частично Алатауского и Медеуского районов.

В пределах города расположены многочисленные скважины, глубина которых составляет от 150 до

500 метров. Подземная вода это основной источник водоснабжения Алатауского, Ауезовского, частично Алмалинского районов.

Большую часть Медеуского района и всю верхнюю зону обеспечивает фильтровальная станция «Медеу», где происходит водоподготовка горной воды из р.Малая Алматинка и ее притоков.

Головные очистные сооружения готовят воду из реки Большая Алматинка и обеспечивают водой Бостандыкский и частично Алмалинский районы. Еще есть две реки: Каргалы и Аксай. Они являются источником водоснабжения верхней части Наурызбайского района.

Проводится ежегодная замена или промывка труб достаточно ли этого?

Управление энергоэффективности и инфраструктурного развития мегаполиса сообщило, что у трубопроводов истек срок годности. В ведомстве предоставили информацию ГКП «Алматы Су», согласно которой на текущий момент из 3,5 тыс. км водопроводных сетей изношены 55%, из 1,8 тыс. км канализационных сетей 58,5% изношены.

Тем не менее в 2022 году показатели лучше, чем в прошлом: 58,9% износа водопроводных сетей (3,4 тыс. км) и 59,8% износа канализационных сетей (1,7 тыс. км).

Однако снижение износа инженерных сетей происходит только за счет строительства новых сетей и передачи их на баланс города: в 2019-2020 годы построено 161,87 км водопроводных и 169,5 км канализационных сетей.

В текущем году в рамках планово-профилактических работ выполнено:

- промывто 530 км – водопроводных сетей;
- проведен ремонт 2,5 тыс. колодцев, заменено 800 люков.
- Установлено около 4 тыс. дополнительных крышек на люки
- в форме решеток;
- отремонтировано и установлено 1640 пожарных гидрантов;
- заменено и отремонтировано более 5 тыс. задвижек.

При этом тарифы на воду в Алматы остаются одними из самых низких по стране и составляют 48 тенге за 1м³.

«Однако качество строительства не всегда соответствует необходимым техническим требованиям. Имеют место значительные нарушения в период строительства. Качество материала (в основном полиэтилен) не выдерживает давления, трубы лопаются поперек и для ликвидации аварии приходится использовать дорогостоящие муфты, менять участки труб на стальные, соединяя их между собой подвижными фланцами и электромуфтами», – заметили в акимате.

В управлении также обратили внимание, что с урбанизацией города и активной застройкой мно-

гоэтажными домами увеличилась нагрузка на водопроводные и канализационные сети, насосные станции и очистные сооружения водоснабжения и водоотведения. При сравнении объема поступления сточных вод видно, что произошло увеличение показателей на 44 тыс. куб.м/сут (11,14%).

По информации ведомства, вопрос нагрузки на системы водоснабжения и водоотведения с застройщиками новых многоэтажных жилых объектов не регулируется. Застройщикам предлагается реконструкция с увеличением диаметра подключаемых сетей.

При этом существуют нормативные сроки проверки и ремонта оборудования, труб: Организация и проведение планово-предупредительного ремонта водопроводно-канализационных сетей и сооружений, по всей видимости город растет быстрее, чем происходит замена или промывка труб.

Но проблемы остаются

Только в мае 2021 года из-за повышения мутности в реках Аксай, Каргалы и Малая Алматинка, откуда получают воду жители верхних предгорных районов города, Алматы Су было вынуждено ограничивать объем забора воды, следовательно, в сетях уменьшалось давление и ограничивалось водоснабжение.

Снижение напора происходило в районе Каменского плато, в микрорайоне Юбилейный и на улице Керей-Жанибек хандар Медеуского района. Водоснабжение также было ограниченным в микрорайонах Акжар, Карагайлы, Курамыс, Таужолы, Таусамалы и ряде садоводческих товариществ, расположенных в Наурызбайском районе.

Без воды остался ряд домов в Бостандыкском районе в январе 2023 года. «Нештатная ситуация на одном из участков эксплуатируемого более 50 лет водопровода диаметра 600 мм возникла минувшей ночью. Ее последствия в экстренном порядке устраняет аварийная бригада ГКП «Алматы су», – отмечается в сообщении.

Другой причиной загрязнения не только воздуха, но и водных ресурсов является ТБО. Стоит отметить, что с начала 2022 года объем вывезенного мусора составил 203 тысяч тонн, доля переработки составляет всего 16,6%. Проблема заключается в том, что уровень переработки находится все еще на низком уровне. Из-за отсутствия перерабатывающих мощностей ТБО, образующиеся в черте города, вывозятся на полигоны, расположенные в Алматинской области. На полигон, расположенный в Карасайском районе (35 км от города), ежедневно поступает около 1200-1500 тонн отходов, остальные отходы в количестве 400-500 тонн в сутки направляются на мини-полигоны, действующие в окрестностях города. В связи с этим стоит острая необходимость внедрения разделъ-

ного сбора отходов во всех сферах жизнедеятельности человека, что требует строгого контроля. Мелкие пластиковые частички попадают и в питьевую воду.

При этом отсутствие анализа и регулирования в области водных ресурсов приведет к нарушениям в цепочки поставки и потребления воды, как к населению, так и на промышленные и предприятия жизнеобеспечения. Перебои с подачей ведут к снижению качества жизни, увеличению нагрузки при плановых ремонтах и в дальнейшем к полному отказу систем водообеспечения. Отсутствие воды приведет несомненно города в состояние упадка, увеличению заболеваний связанных с санитарными условиями, росту социального напряжения и нестабильности в обществе.

Выводы и рекомендации

Автором при поддержке ведущих экспертов Казахстана по водным проблемам предлагаются следующие шаги для решения вышеописанных задач.

В первую очередь, необходимо наладить управленческую структуру. Или, как предлагается, создание государственного органа по вопросам регулирования водных ресурсов, которая была бы самостоятельным агентом, не зависящим от промышленного или экологического, экономического сектора. Но как отмечает Б.Есекин, «невозможно иметь один орган для управления всеми водными ресурсами, в Европейском союзе действует рамочная директива, согласно которой в каждой стране должен быть координационный орган». Возможно, выработка рекомендаций для работы таких органов.

Во-вторых, предлагается внести изменения в нормативно-правовых документах, так как существующие ранее СНиП, СН, СП, которые разработаны еще в советские годы, на данный момент только переносятся в новые обложки. Например, необходимо скорректировать нормы потребления с учетом современных реалий, нет возможности и разделения систем питьевого и технического водоснабжения в жилом строительстве, повторного локального использования воды в квартирах и т.д.).

В-третьих, необходимо внедрить базовое образование в сфере водного и экологического сектора, начиная со школ, колледжей с целью привить правила рационального использования воды.

И наконец, создать Институт водных ресурсов в РК – как единого центра для актуализации информации, подготовке или переподготовке квалифицированных кадров, создании базы нормативной документации.

Материал подготовлен исследовательницей водных ресурсов Казахстана Жанией Хайбуллиной.

МҮЛІК

Қазақстандықтардың меншігінде қанша ұшақ пен яхта бар екені анықталды

Ауқатты қазақстандықтар 490 яхта мен 248 жекеменшік ұшаққа иелік етеді екен. Мұндай деректер Ашық НҚА сайтында жарияланған Салық кодексінің консультативтік құжатында келтірілген.

Ұлттық экономика министрлігі жариялаған құжатқа сәйкес яхта мен ұшақтар тек белгілі тұлғалардың меншігінде бар екен. Мәселен, 490 яхта жеке тұлғалардың иелігінде болса, 176 яхта заңды тұлғаларға тіркелген. Ал 248 ұшақ жеке тұлғаның меншігінде болса, 665 ұшақ заңды тұлғаларда екен.

Бүгінгі таңда заңда қымбат мүлікке салынатын салық әлі енгізілмеген.

Ал жаңа салық кодексі 2024 жылдың 1 қаңтарында күшіне енуі керек. Шенділер бұл кодекске қымбат дүние-мүлікке арналған салықты да қоспақшы.

БАЛАЛАР

Алматы облысында төртінші сынып оқушысы өзіне қол жұмсамақ болды

Алматы облысы Талғар ауданы Бесағаш ауылында төртінші сынып оқитын бала қоштасу хатын жазып, бір қорап аспирин ішіп, жатып қалған.

Баласын мұндай жағдайда көрген анасы жедел жәрдем шақырған.

Алматы облысы Талғар ауданының полиция бөлімі кәмелетке толмаған баланың үйінде 10 шақты «Ацетилсалицил қышқылын» ішкенін растады.

«11 қыркүйекте Б есімді азаматша Талғар аудандық полиция басқармасына өзінің кәмелетке толмаған 2013 жылы туған ұлының дәрі ішіп, уланғаны туралы арызданған. Аталған факт Талғар аудандық полиция бөлімінде ҚР ҚК 105-бабы 3-бөлігі бойынша тіркелді. Қазіргі уақытта істің мән-жайын толық, жан-жақты және объективті зерделеу үшін сараптама тағайындай отырып, барлық қажетті жедел-іздістіру шаралары жүргізілуде. Осы жұмыстардың нәтижелері бойынша түпкілікті процессуалдық шешім қабылданатын болады»,

– деді Талғар аудандық полиция басқармасының өкілдері.

Желіде баланың әжесінің видеосы тарады. Оның сөзінше, немересін мектеп әжетханасында әлдекімдер қорлаған. Шашын қырқып, көйлегін жыртқан көрінеді.

Жағдайға қатысты оқу-ағарту министрлігі түсініктеме берді.

Министрлік бұл жағдай бойынша арнайы жұмыс тобы құрылғанын хабарлады. Ведом-

ство балалардың құқығын қорғау комитетінің бақылауында екенін де мәлімдеді.

«Осы жағдай бойынша жұмыс тобы құрылды. Оқиғаның мән-жайын анықтау үшін Оқу-ағарту министрлігінің өкілдері мен Алматы облысының білім басқармасының басшылығы шұғыл түрде бала оқитын мектепке аттанды», – деп мәлімдеді оқу-ағарту министрлігінің баспасөз қызметі.

БЮДЖЕТ

«Қазақстанда ең төменгі айлық 300 мың теңге болуы керек»: Ринат Зайытов жалақы мәселесін көтерді

Мәжілісте 2024-2026 жылдарға жоспарланған бюджет жобасы талқыланды. Отырыста сөз сөйлеген депутат Ринат Зайытов Қазақстандағы қарапайым отбасының шығынын есептеп шықты. Елімізде ең төменгі жалақыны 300 мың теңгеге дейін көтеру керек деп есептейтін ол қаржы министрлігінің алдында мәселе көтерді.

Зайытов аз айлыққа жұмыс істеп жүрген отбасыны мысалға алып, бір айлық шығындарын есептеп берді.

«Қарапайым арифметика көрсетейін. Мысалы 5 адамнан тұратын отбасы. Әкесі театр қызметкері, алатын айлығы 115 мың теңге. Ше-

шесі кітапханашы сіздердің жетеді деп отырған 85 мың теңгелеріңізді алады. Бірінші балалары студент, екіншісі мектепте оқиды және үшінші баласы балабақшада. Азық-түлік, несие, бала-бақша және тағы да басқа шығындарды нақты келтіріп берейін. Жалпы отбасының табысы айына небәрі 200 мың теңге», – деді отырыста сөз сөйлеген мәжілісмен.

Депутат мысал ретінде отбасының тұрмысқа қажетті барлық шығынын есептей келе жалпы сомма шығыны 254 мың 215 теңгеге шыққанын айтты. Ол министрлікке кедейлікпен күресу бойынша қандай шаралар атқарылып жатқанын сұрады.

Қаржы министрлігінің өкілі депутаттың сұрағына азаматтық қызметкерлердің еңбекақысын қай-

та қарау бойынша жұмыс жүргізіліп жатқанын айтты.

Кулуарға шыққаннан кейін депутат Ринат Зайытов журналисттердің «ең төменгі жалақы қандай көлемде болу керек» деген сауалына жауап берді. Депутат министрліктер бұл мәселені жіті қарап, қайта

есептеу керек деп есептейді.

«Сол кезде министр маған «сіздің айтқаныңызбен келіспеймін» деді. Мен сол үшін арнайы есептеп келе осындай нәтижені шығарып бердім. Есептесін министрлік! Меніңше ең төменгі айлық 300 мың теңге болуы керек!

Ұлттық компаниялардың басшылары, орынбасарлары жылына қанша сыйақы алатынын білесіз бе? Жүздеген миллиондап алады. Неге соны ретке келтірмейді. Сондықтан осылай айтуға мәжбүр болдық», – деді депутат Зайытов.

Мәжілісменнің айтуынша, қаржы министрлігінің ең төменгі жалақыны 85 мың теңге етіп белгілеу – президенттің тапсырмасын орындамау үшін қасақана жасап отыр» деп есептейтінін айтады.

«Бізде президент әр жолдау сайын кедейлікпен күресу керек деді. Жаңағы менің келтірген мысалым – сіңірі шыққан кедей отбасы болып министрліктің санағында есептелмейді. Орташа табысы бар отбасы. Ал кедейлік шегінен төмен тұратын отбасылардың жағдайы не болды? Басқасы не болып жатыр?» – дейді ол.

БІЛУ КЕРЕК

Балалар мен әйелдердің құқықтарын қорғауды неден бастаған жөн – әнші Калия өз ойымен бөлісті

1 >>>

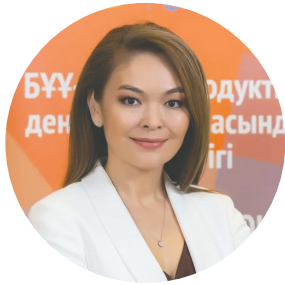
– Педофилия мәселесін шешу үшін қандай шара қолданып, не істеуіміз керек?

– Біріншіден, шұғыл әрекет ету штабы, білім беру саласы жүйелі түрде жұмыс істеуі керек. Мектептерде балаларға жыныстық білім берілуі керек, ол ұят нәрсе емес, ол физиология, қалыпты жағдай. Бізде бала өсіп, денесі өзгеріп жатқанда, оны өзінің денесінен ұялу үшін барлық жағдай жасайтын сияқтымыз. Қыз баланың омырауы өсіп келе ме – ұят, етеккірі басталды ма – ұят. Сонда мен адаммын, осы дүниеге келдім және мен өз болмысымнан, тәнімнен ұялу керекпін бе? Бала өсіп келе жатқанда оған бәрін айтып: «Мынау көз, мынау құлақ, қол-аяқ», – дейміз де жыныстық мүшелерді айтпай аттап кетеміз. Балаға оның жыныстық мүшесі қалай орналасқаны, оның қызметі жайлы білу қызық шығар, ал біз оны аламыз да ұят нәрсеге жатқызып тастаймыз. Жасөпірім бала онсыз да денесінде болып жатқан өзгерістерден өзін ыңғайсыз сезінеді. Өзін қабылдай алмай жүреді. Осы сәтте біз ересек адамдар, үлкен өзгеріске ұшырап, өздерін түсінбей жүрген жеткіншестерге неге көметеспейміз, неге бәрін түсіндіріп, кеңесімізді айтпаймыз? «Сен өзгеріп келе жатырсың, бұл қалыпты нәрсе, бәріміз бұл процесстен өткенбіз», – деп неге айтпаймыз?

Сондықтан мектепте балаларға жыныстық білім міндетті түрде берілуі керек. Өйткені ата-аналар бұл тақырыпта балаларымен сөйлеспейді.

Мен мектептерге, колледждерге барғанда балалардан «Сендерде қандай да бір қиындықтар туындап, мәселе пайда болса, оны ата-аналарыңа айтасыңдар ма?» деп жиі сұраймын. Балалардың 80% – ы «жоқ», деп жауап береді, өйткені қорқады. Сонда балалар ата-аналарына сенбек түгілі, олардан қорқады, болып жатқан жағдайларын айтпайды. Қазақстанда бала өмірдегі ең басты құндылық деп айтып жатамыз, шын мәнінде солай ма? Егер балаңыз сізге келіп, өз проблемасын айта алмаса, онда ол олай емес. Бізде баланы өсіреді, киім алып береді, тамағын дайындайды, болды. Ал оның ішкі дандүниесінде не болып жатыр, бәлкім оны мектепте жора-жолдастары мазақ ететін шығар, сіз оны сұрадыңыз ба? Балаларыңызбен диалог құрып, сөйлесуді үйрену өте маңызды. Оларға жыныстық қатынас жайлы айту да маңызды. Жасөпірімге жыныстық қатынас арқылы берілетін ауру жайлы, жоспарланбаған жүктілік, оның салдары жайлы және тым ерте жүктілікке ағзаның дайын еместігі жайлы айту керек.

Тағы бір үлкен мәселе бізде жүктілікке тек қана қыз бала ғана жауап-

Ақмаржан КҮШЕРБАЕВА,
БҰҰ-ның Халықтық қоры
ЮНФПА қоғамдық денсаулық
сақтау жөніндегі спикері

ты, ер адамның оған ешқандай қатысы жоқ сияқты. Қыз бала жүкті болып қалып жатса, бәрін соның мойнына артып, оның жер-жебіріне жетіп жатамыз, ал ер адамдарда ешқандай жауапкершілік жоқ, өйткені оған тек қана қыз кінәлі. Сондықтан жасөпірімдерге мұның бәрін айту керек, тіпті ересек адамдарға да, себебі көбісі отбасын жоспарлау деген нәрсені білмей, жағдайларына қарамай бала туа береді, оған қандай білім беремін, жағдайын қалай жасаймын деп ойлап жатқандар шамалы. Осының бәрі жыныстық сауатсыздықтан туындайды. Жыныстық білім беріп, балаларды мейірімділікке шақырып, бір-бірімізді сыйлау керектігімізді түсіндірсек, ешқандай қиындықтар болмайды.

– Қазақстанда адамдар жыныстық қатынас жайлы айтуға, сөйлесуге қысылады, ұялады, сол себепті қорғаныс тәсілдерін біле бермейді, бұл неге байланысты?

– Иә, бізде әлі күнге дейін бұл тақырыпты қозғауға болмайды, бізде әлі күнге дейін жыныстық қатынас «жөк», ол туралы айту ұят, бірақ балалар туылып жатады.

Әрине, бағана айтып кеткенімдей, ең бірінші жыныстық сауаттылық керек, онсыз ешқандай жылжи алмаймыз. Сонымен қатар, әр адам өзінің денсаулығын қалай қорғау керектігі жайлы білуі керек. Ал ол үшін консультация тегін немесе қолжетімді бағамен берілуі керек. Бұл адамның негізгі құқықтарының бірі. Мысалы, бір кештердің бірінде екі жас ешқандай қорғаныссыз жыныстық қатынасқа түсуі мүмкін, ал жігіт ВИЧ таратуы мүмкін, сіз оны тек жарты жылдан кейін ғана біле аласыз, әрине, егер сынақ тапсырсаңыз. Ал СПИД орталықтарында ВИЧ жұқтырып алмау үшін берілетін арнайы препараттар бар, сіз ол жайлы білдіңіз бе? Оны бәрі біле бермеді. Егер қорғаныссыз жыныстық қатынасқа түссеңіз осы жаққа келіп, тегін қорғаныс таблеткасын алып, еш қорықпастан жүре берсеңіз болады.

Мен британдық елшілікте жұмыс істейтін офицермен сөйлескен едім.

Ол кісінің айтуынша, оның қызы 18 жасқа толып, Бразилияға ерікті болып жол жүрейін деп жатқанда, ата-анасы оған мүшеқап, жүктілікке қарсы, инфекцияға қарсы препараттар берген екен. Сонда қызы жыныстық қатынасқа түспегенін және ондай іске бармайтынын айтқан екен, алайда анасы оған: «Мен саған сенемін, бірақ өзгелерге сенбеймін», деген екен. «Егер бір жағдай болып қалса, сенде осы препараттар болады, өзіңе керек болмаса да қасыңда жүрген адамға керек болып қалуы мүмкін, сондықтан өзіңмен бірге алып жүргеннің ешқандай әбестігі жоқ», – депті анасы. Бұл дұрыс қой, осылайша, ата-ана өз баласына қорғаныс жасаудың маңыздылығын түсіндірді.

Ал бізде әркім өз-өзін алдап, бұл туралы жақ ашпай, елемеуді жөн көреді. «Бізде бәрі керемет, бізде бәрі жақсы, біздің балалар ондайға бармайды», деп жүре береді, оның бәрі бос әңгіме, себебі Қазақстанда орта есеппен алғаш рет жыныстық қатынасқа түсу жасы 14 жас, яғни 10 жасынан жыныстық қатынасқа түсе бастайтындар да бар. Содан кейін бізде: «Ауылда керемет тәрбие беріледі, қазақи тәрбие, сондықтан балалар мұндай іске бармайды», деп айтып жатады, бұл да өтірік әңгіме, өйткені ауылдарда жыныстық қатынас арқылы берілетін инфекцияларды жұқтырғандар, ерте жүктілік қалаға қарағанда үш есе көп. Неге ауылдарда осындай жағдайлар орын алады, себебі ауылда бәрі бір-бірін таниды, дәріханаға барса, ол жақты көрші Сәуле тәте отырады, ауруханаға кеңес алуға барайын десе, ол жаққа тек 18 жастан бастап баруға болады, барған күннің өзінде жыныстық қатынас жайлы сұрау үлкен ұят, оны ертең біреу танып қойса, бүкіл ауылға өсек тарайды, сондықтан қыздар өз жағдайларын жасырып, өздері туындаған мәселелерін шешіп жатады.

Одан кейін ер балалар 25-28 жастарында импотент және бедеу болып жатады, өйткені жасөпірім кезінде қызығушылықтары артып, еш қорғаныссыз әркіммен жыныстық қатынасқа түсуі мүмкін, содан нешетүрлі инфекция жұқтырып, нәтижесінде осындай қорқынышты ауруларға шалдығып жатады. Қазіргі таңда бала сүйе алмай жүрген көптеген жұптардың 50%-да еркектер бедеу болып шығып жатады. Оның бәрі білімсіздіктің кесірінен болған жағдай. 25-28 жасқа келіп, отбасын құрып, әке атанамын деген шағында бұған шамасы жетпейтінін түсінеді, бұл өте өкінішті жағдай.

Көп мәселе білімсіздіктен, сауатсыздықтан туындайды. Қоқыстан, әжетханадан табылып жатқан нәрестелер соған дәлел. Қыз бала тоғыз ай бойы айдалада жүрмейді ғой, оның қасында жүрген адамдар

ештеңе байқамай ма, әлде қалай? Егер саған қарындасың келіп, менде осындай жағдай болып қалды десе, не істейсің, көмектесесің бе әлде үйден қуып жібересің ба? «Ана үйіне» барсаң, 90%-ы – қазақ қыздары, олардың туыстары да, әке-шешесі де бар, алайда ол «Аналар үйіне» келді. Ал балалар үйіндегі 20% балаларды жасөспірімдер тастап кеткен.

Сондықтан, жыныстық қатынас туралы сабақтар дұрыс емес, ол біздің менталитетімізге жат нәрсе, қазақилығымызды құртады деп айтудың қажеті жоқ, себебі бұл мәселе бар және оны мойындауымыз керек.

– Әр адамның жеке шекарасы болады, бірақ бала кезден оны бұзып, елемей жатады, сондықтан балалар өзінің денесіне тиісуге болмайтынын білмейді, оларға жеке шекараны сақтауға қалай үйретуіміз керек?

– Бәрі сол жыныстық білімге алып келеді. Қайтадан сол жыныстық тәрбие мәселесі. Мен мамандармен сөйлесіп, жыныстық қатынас жайлы балабақшада айтуға болады деген жауап алдым. Балабақшада оның жасына сай ақпарат берілуі керек. Мәселен, әжетханаға қалай бару керек, содан кейін қалай жуынуы керек. Сонымен қатар бізде біртүрлі ерекшелік бар, біз ешқашан жыныстық мүшелерді өз атымен атамаймыз. Сондай ақ, егер саған ұнамаса, саған ешкім қол тигізбеуі керек деп әу бастан-ақ үйретуіміз керек. Негізі әр адамның ішкі рефлекстері бар, оны сеземіз. Егер мен сіздің қолыңызды алып, амандассам, онда сіз маған ешқандай күмәнмен қарамайсыз, өйткені ол қалыпты нәрсе, ал егер мен сіздің қолыңызды ұзақ ұстап, оны сипалап, басқа көзқараспен қарасам, бұл жерде бір нәрсенің дұрыс еместігін түсінесіз. Кішкентай бала да ондай нәрсені жақсы сезеді. АҚШ-та балаларына «If somebody touches you and you feel it's wrong, it's wrong», яғни біреу сені ұстап жатса, және сен өзінді жайсыз сезінсең, ата-анаңа айтуың керек. Сондықтан америкалық балалар осындай жағдай туындаса, не істеу керектігін біледі. Ал бізде өкінішке орай ондай жоқ, бізде үлкен адамға қарсы сөйлеуге болмайды, сондықтан балалар көріп жатқан қорлықтарын ата-аналарына айта алмай, жылдар бойы жәбір көріп жүре береді.

Мен мысалы «Әпшу берші» деген дәстүрді түсінбеймін және соған байланысты өз пікірімді білдіріп, сынның астында қалғанмын. «Сіз түсінбейсіз, сіз білмейсіз», – деп мені біраз жерге апарып тастады. Осы дәстүре ұл баланың шеткі тәнін тарту арқылы, оны сүндеттеуге дайындайды екен. Неге оны бәрі ұстауы керек? Керек болса, оның ата-анасы бар ғой, бөтен адамға олай істеудің қажеті не? Айдалада жүрген адам баланың жыныстық мүшесін ұстауы не сұмдық, бұл барып тұрған педофилия ғой.

Бізде Қазақстанда жеке шекара деген түсінік мүлде жоқ, сондықтан бала өзін бөтен адам ұстаса, бұл қалыпты жағдай деп ойлап, қарсылық білдіре бермейді. Балаға кішкентайынан саған ешкім қол тигізе алмайды, ол дұрыс емес деп үйретуіміз керек, сонда ғана бала өзін қалай қорғау керектігін кішкене болса да білетін болады.

ОТБАСЫ

Алматыда баласына дұрыс тәрбие бермеген 539 ата-ана жазаланды

Алматыда 400-ге жуық жасөспірім және 580-ден астам тұрмысы нашар отбасы полицейлердің есебінде тұр. Бұл туралы өңірлік коммуникациялар қызметі брифингінде Алматы қалалық полиция департаментінің жергілікті полиция қызметі басқармасының ювеналды полиция бөлімінің басшысы, полиция подполковнигі Жанна Шонжанова айтты, деп хабарлайды ҚазАқпарат тілшісі.

Спикердің айтуынша, Алматыда кәмелетке толмағандар ісі бойынша 230 полиция инспекторы қызмет етеді.

«Биыл жедел профилактикалық іс-шаралар шеңберінде 357 жасөспірім, сондай-ақ 380 тұрмысы нашар

отбасы анықталып, полицияның есебіне қойылды. Бүгінгі таңда ішкі істер органдарының есебінде 393 бала және 583 тұрмысы нашар отбасы тұр», – деді Жанна Шонжанова.

Спикер жасөспірімдер қылмысының негізгі себептерін атады.

Оның сөзінше, ата-анасы ішімдікке құмар болса, балаларын бақылаусыз қалдырады.

Сондай-ақ, егер бала бос уақытында ешқандай үйірме, секцияға қатыспаса және құқықтық сауатсыздығынан қылмыс жасайтын кездері болады.

Егер ата-аналар баласын қараусыз қалдырып, дұрыс тәрбие бере алмаса, онда балалар арнайы орталыққа жіберіледі.

Бұл ретте жыл басынан бері Алматыда өмірлік қиын жағдайға тап болған 653 жеткіншек балаларды қол-

дау орталығына орналастырылған.

Жанна Шонжанова кейбір жағдайларға жасөспірімдердің ата-анасы жауапты екенін айтты.

Мысалы, кәмелетке толмағандардың ойын-сауық орындарында (сағат 22.00-ден кейін) және түнде үйден тыс (сағат 23.00-ден кейін) жерде заңды өкілінсіз

жүргені үшін 5 640 ата-ана әкімшілік жауапқа тартылған.

«Олар басқа қалада тұратын, Алматыға белгілі бір мақсатсыз, заңды өкілінсіз келетін балалар, олар көбіне құқық бұзу субъектілері мен объектілеріне айналады. Анықталған әрбір факт бойынша кәсіпкерлік субъектілері ретінде мекеме иелері секілді, ата-аналар да әкімшілік жауапқа тартылады», – деді спикер.

Осы кезеңде комиссия отырыстарында кәмелетке толмағандарға қатысты түрлі фактілер бойынша 250 материал қаралды.

Нәтижесінде 23 адам ата-ана құқығынан айырылды.

539 ата-ана бала тәрбиесіне қатысты міндеттерді дұрыс орындамағаны үшін әкімшілік жауапқа тартылған.

ҚЫЛМЫС

Алматыда туған қызын екі жылдан бері зорлап келген әке 20 жылға сотталды

ҚК 120-бабы 4-бөлігімен тіркелген қылмыстық істі Алмалы аудандық полиция басқармасы тергеді.

Іс жүргізу материалдарында 1979 жылы туған М. есімді азамат 2021 жылдан бері 2009 жылы туған кәмелетке толмаған қызымен бірнеше рет жыныстық қатынасқа түсіп, моральдық зиянмен қоса денсаулығына да зиян келтіргені анықталды.

Екі жылдан кейін қыз бала бұл жайында анасына айтып берген. Ол өз кезегінде полицияға арызданды.

М. дереу уақытша ұстау изоляторына қамалды.

Содан кейін сот оны қамауға алу жөнінде санкция берді.

«Күдіктінің кінәсі бірқатар сараптама нәтижесімен, жәбірленуші қыздың түсініктемесімен және тергеу арқылы дәлелденді», – дейді Алмалы аудандық полиция басқармасының бастығы, полиция подполковнигі Олжас Шәріпов.

2023 жылғы 16 тамызда Алматы қаласының қылмыстық істер жөніндегі мамандандырылған ауданаралық сотының үкімімен М. ҚК 120-бабы 4-бөлігінде көзделген қылмысты жасағаны үшін кінәлі деп танылып, 20 жылға бас бостандығынан айырылды.

ЖАСТАР

Алматы әкімі автобуста зейнеткерге араша түскен қызды марапаттады

Ерболат Досаев 15 жастағы Жаннұр Нұржанға қоғамдық көлікте қарияға көмек көрсеткені үшін грамота мен естелік сыйлық табысады.

«Сіз түсірген бейнені әлеуметтік желіден көрдім және көптеген алматылық сияқты бұл оқиға мені де бей-жай қалдырмады. Бір жағынан, жолаушылардың әрекетіне қынжылдым, ал екіншіден, сіздің әрекетіңізге риза болып, өзіңізбен мақтандым. Ересек адамның өзі мұндай қадамға барып, көпшілікке қарсы тұруға батылы бармас еді. Біздің Президентіміз айтқандай, Әділетті Қазақстанды жауапты әрі адал азаматтар ғана құрады. Сіз жоғары жауапкершілік таныттыңыз. Мұндай жастар барда, болашаққа деген сенім зор», – деді әкім.

Айта кетейік, қамқор жасөспірімнің іс-әрекеті қазақстандықтардың жүрегін жаулады. Алматы қаржы-экономикалық колледжінің 2-курс студенті өзін қол-

дағандарға алғыс айтып, барлық адамға қамқорлық көрсетуге шақырды.

«Ол адамның орнында менің атам болуы мүмкін еді деп ойладым. Сол себепті басқаша әрекет ете алмадым. Қарт адамды сөзбен қорлағанына, кемсіткеніне шыдай алмадым. Өзім атаммен бірге тұрамын, оған әрдайым қамқорлық, сыйластық танытамын. Менің тәрбиемде ол маңызды рөл атқарады. Өмірде мейірімді, қайырымды жандар-

дың бір-біріне көмек қолын созғанын қалаймын», – дейді Жаннұр.

Естеріңізге сала кетейік, Алматының 119-шы маршрутында қарт адам тосап салынған құмыраны байқаусызда сындырып алды. Кейбір жолаушылар оны қорлай бастағанда, жасөспірім зейнеткерді жақтап, автобустың еденін кофтасымен сүртті. Бейнеролик әлеуметтік желілерді тарап, Жаннұр Нұржанды қолдаған жүздеген пікір жазылды.

ТУРИЗМ

Қытайлық әуекомпания Ханчжоу – Алматы бағытында ұша бастады

2023 жылғы 7 қыркүйекте қытайлық «Loong Airlines» әуекомпаниясы Ханчжоу – Алматы бағыты бойынша алғашқы жолаушылар рейсін орындады, – деп хабарлайды Азаматтық авиация комитетінің баспасөз қызметі.

ҚР Көлік министрлігінің Азаматтық авиация комитеті тұрақты негізде ұшу географиясын кеңейту, халықаралық рейстер санын ұлғайту және жаңа шетелдік авиакомпанияларды тарту бойынша жұмыс жүргізіп жатыр.

Осылайша, Қазақстан Республикасы мен Қытай Халық

Республикасы авиациялық биліктерінің бірлескен жұмысының арқасында 2023 жылғы 7 қыркүйекте қытайлық «Loong Airlines» әуекомпаниясы Ханчжоу – Алматы бағыты бойынша алғашқы жолаушылар рейсін орындады. Рейстер «A321» үлгісіндегі әуе кемелерінде аптасына 3 рет (сейсенбі, бейсенбі және сенбі күндері) жиілікпен орындалатын болады.

Жаңа әуе тасымалдаушының Қазақстан Республикасының әуе тасымалы нарығына кіруі, сондай-ақ жаңа әуе бағыттың ашылуы елдер арасындағы сауда-экономикалық, туристік және мәдени ынтымақтастықты одан әрі

дамытуға ықпал ететін болады.

Ханчжоу қаласы-Чжэцзян провинциясының астанасы.

Қала халқы 10 миллион адам. 2023 жылдың 23 қыркүйегі мен 8 қазаны аралығында қалада 19-шы Азия ойында-

рын өткізу жоспарлануда. Ханчжоу қаласының әуежайы-Қытайдағы ең көп жұмыс істейтін 10 әуежайдың бірі.

«Loong Airlines» – 2011 жылдан бастап жолаушылар мен жүк тасымалдайтын қытайлық авиакомпания. Авиакомпанияның флоты «A321» (жолаушылар) және «B737» (жүк) типті 70 ұшақтан тұрады.

Бүгінгі таңда Loong Airlines «170-тен астам қаладан 600 ішкі және халықаралық жолаушылар және жүк бағыттары бойынша тасымалдауды орындайды.

Әуе компания Ханчжоу қаласында өтетін 19-шы Азия ойындарының ресми серіктесі болып табылады.

ШАХМАТ

Қазақстандық шахматшылар IX командалық әлем чемпионатында күміс жүлде жеңіп алды

Шахматтан Қазақстан әйелдер құрамасы Польшаның Быдгощ қаласында өткен IX командалық әлем чемпионатының күміс жүлдегері атанды.

Алғашқы раундта грузиялықтар 2½-1½ есебімен алға шыққан. 2-айналымды да өз пайдасына аяқтады (3½-½).

Команда сапында Бибісара Асаубаева, Әмина Қайырбекова, Меруерт Камалиденова мен Алуа Нұрманова өнер көрсетті. Бұл – Павел Коцур баптайтын ұлттық құраманың бәсекедегі алғашқы жеңілісі. Осыған дейін Қазақстан топтық кезеңде Грузиямен тең түсіп (2-2), қалған қарсыластың бәрін ұтқан.

Грузия осымен 2-рет әлемдік додадан жеңіске қол жеткізіп, көрсеткіш жағынан Ресеймен теңесті.

ФУТБОЛ

Қазақстан құрамасы Еуро-2024 іріктеу кезеңінде Солтүстік Ирландия футболшыларын ұтты

Қазақстан-Солтүстік Ирландия кездесуінде ұлттық құрама жеңіске жетті.

Ойынның 19-минутта қазақстандық Бахтияр Зайнутдинов қақпаға бірінші болып гол соқпақ болды, бірақ доп қақпаның сыртында ұшып кетті. Ал 27-минутта ақтөбелік шабуылшы Максим Самородов есеп ашты.

Ирландиялықтар 42-минутта есепті теңестіруге тырысқанымен, Самородов пен Нұралы Әліп оларға кедергі болды.

Екінші таймда Солтүстік Ирландия белсенді болып, гол соғуға тырысып бақты. Алайда қақпашы Игорь Шацкий сауатты ойын көрсетті.

Кейін Самородов жарақат алып, ойыннан шығып қалды. Осылайша, Қазақстан құрамасы қарсыласын шаң қаптырып, 1:0 қорытынды есеппен ойынды аяқтады. Осы жеңістің арқасында Қазақстан құрамасы екінші орынға табан тіреді. Қазақстан құрамасының қоржынында барлығы 12 ұпай бар.

Мемлекет басшысы Қазақстан ұлттық құрамасының мүшелеріне жылы лебізін білдіріп, елордалық еріктілер

мен белсенділерге алғыс айтты.

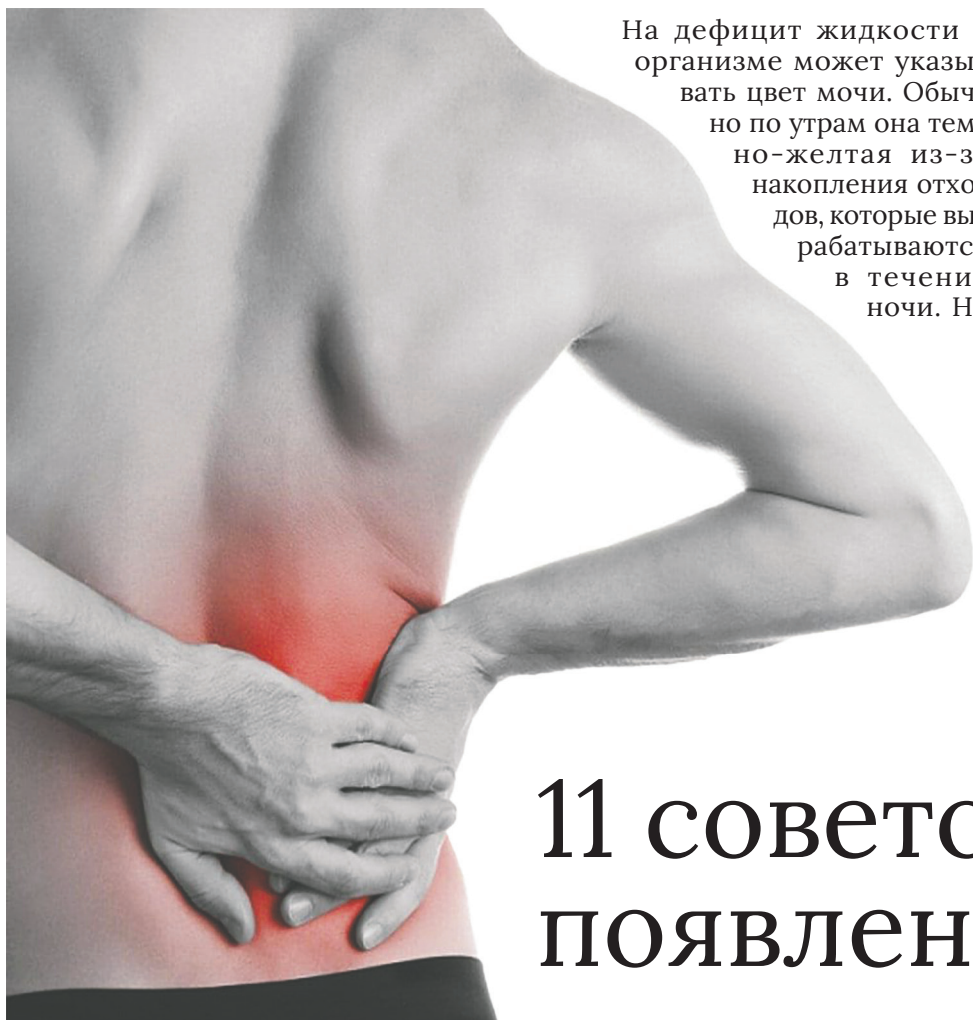
Президент Instagram парақшасында Қазақстан ұлттық құрамасының жеңісіне арнап жазба жариялады.

«Ұлттық құраманың Солтүстік Ирландияның үздік командасына қарсы ойынын тамашаладым. Ойын өте қызықты әрі тартысты өтті. Қазақ футболшылары қарсылас командаға төтеп беріп, 1:0 есебімен лайықты жеңіске

қол жеткізді. Қазақстан ұлттық құрамасы және олардың мыңдаған жанкүйерлері үшін қуаныштымын», – деді ел басшысы.

Сондай-ақ «Астана жастары» мен басқа да ұйым еріктеріне алғыс білдірді..

«Еріктілер ойыннан соң стадионда қалып, трибунадағы қоқысты жинап шықты. Футболшыларымыз бен жастарымызды мақтан тұтамын», – деп жазды Тоқаев.

На дефицит жидкости в организме может указывать цвет мочи. Обычно по утрам она темно-желтая из-за накопления отходов, которые вырабатываются в течение ночи. Но

щуют всасывание кальция в организме, что приводит к образованию оксалатов кальция, превращающихся в камни. С осторожностью относитесь к диетам, богатым такими оксалатосодержащими продуктами, как щавель, шпинат, ревень, капуста, сельдерей, мангольд, свекла, шоколад, клубника и пр. Избыточное потребление витамина С также опасно – он накапливается и преобразуется в оксалаты.

4. Ограничить соль в рационе

Богатые натрием продукты способствуют накоплению кальция в моче и образованию камней в почках. Кальций увеличивает количество мочевого белка, что приводит к заболеваниям почек.

Кроме того, избытки натрия в организме, заставляют почки работать

му регулярные физические нагрузки очень полезны для профилактики мочекаменной болезни.

Физические нагрузки нормализуют артериальное давление, улучшают микроциркуляцию крови в почках и в целом уменьшают риск хронических болезней почек. Как показали исследования американского общества нефрологов, регулярные умеренные упражнения сокращают риск многих факторов, связанных с образованием камней в почках. Для этого достаточно уделять простым тренировкам (бег, ходьба, езда на велосипеде, зарядка) около 30 минут пять раз в неделю.

8. Отказаться от газированных напитков

Избыточное употребление сладких напитков с газом и содовой,

11 советов, как избежать появления камней в почках

Мочекаменной болезнью могут страдать все возрастные группы – от новорожденных до пожилых людей. Какие полезные привычки стоит завести, чтобы защитить почки от камней?

Мочекаменная болезнь (уролитиаз) – заболевание, связанное с образованием камней в почках и/или других органах мочевыделительной системы. Тип мочевого камня зависит, как правило, от возраста больного. У людей старшего возраста преобладают мочеислые камни. Больше 60% камней – смешанные по составу. Мочевые камни почти всегда образуются в почках, в мочеточнике. В мочевом пузыре они обычно носят характер вторичных, то есть спустившихся из почки. Камни могут быть как мелкими (до 3 мм – песок в почках), так и крупными (до 15 см). В медицине описаны случаи, когда камни весили несколько килограммов.

Когда почки наполняются камнями, боль становится невыносимой и носит постоянный характер. Маленькие камешки могут выводиться с мочой, не вызывая особого дискомфорта. Невыведенные камни увеличиваются в размерах, застревают в мочевом тракте и мешают прохождению мочи. Крупные камни могут серьезно повредить мочевыводящие пути. Вот почему профилактика этой проблемы очень важна для здоровья. Какие полезные привычки стоит завести, чтобы защитить почки от камней?

1. Пить достаточное количество обычной воды

Риск мочекаменной болезни вдвое выше среди людей, которые не употребляют достаточного количества воды в сутки. Жидкость помогает почкам очищать организм от метаболических отходов. Если они своевременно не выводятся, то кристаллизуются и превращаются в камни.

если темный оттенок сохраняется на протяжении всего дня, это свидетельствует, что организму не хватает воды. Количество потребляемой жидкости в среднем должно составлять 8–10 стаканов. В этот объем, кроме воды, могут входить другие напитки и жидкие продукты.

Очень полезна вода с лимонным соком. Она способствует увеличению количества лимонной кислоты в моче, которая в свою очередь, не дает кальцию образовывать нерастворимую соль с щавелевой кислотой. Вместе с тем важно не переусердствовать с водным рационом, поскольку работа почек может нарушиться.

2. Есть продукты питания, богатые кальцием

Сокращение кальция в питании приводит к увеличению количества оксалатов (эферы и соли щавелевой кислоты) в организме, что постепенно вызывает мочекаменную болезнь. В кишечнике кальций связывается с оксалатами, что предотвращает их всасывание в кровь и проникновение в почки. Согласно исследованиям, потребление кальция в пище способствовало снижению риска образования камней в почках, в то же время потребление БАДов с кальцием, наоборот, повышало риск мочекаменной болезни.

По этой причине рекомендуется употреблять не добавки с кальцием, а богатые им продукты питания (молоко, творог, кефир, кунжут, изделия из цельного зерна пшеницы и др.). Также полезны солнечные ванны по утрам (около 15 минут в день), чтобы помочь организму вырабатывать витамин D, необходимый для усвоения кальция.

3. Избегать диеты, богатой оксалатом

Регулярное и обильное потребление оксалатосодержащих продуктов также увеличивает риск мочекаменной болезни. Оксалаты предотвра-

особенно интенсивно. В результате они быстро изнашиваются, становясь более уязвимыми к болезням. В качестве профилактики мочекаменной болезни подходят диеты с низким содержанием соли – не более 5 г в день, это примерно 1 чайная ложка. Вместо обычной поваренной соли лучше использовать морскую, а также специи и ароматные травы.

Кстати, чем больше соли человек потребляет, тем больше кальция выводится из его костей.

5. Употреблять меньше сахара и подсластителей

Еда с высоким содержанием сахара и фруктозы создает благоприятную среду для образования камней в почках. Так, чрезмерное потребление сахара приводит к дисбалансу минеральных веществ в организме, мешая всасыванию кальция и магния. В некоторых случаях фруктоза может быть метаболизирована в оксалат. Промышленные подсластители также наносят вред, снижая функции почек. Лучше всего добавлять в чай и кофе натуральный мед или стевию.

6. Снизить потребление красного мяса

Чрезмерное потребление красного мяса очень вредно для почек. Переизбыток белка увеличивает метаболическую нагрузку на почки и нарушает баланс азота в организме, что вредно не только для почек, но и организма в целом. В красном мясе много пуринов, которые стимулируют выработку мочевой кислоты в организме. Это снижает общий pH мочи. Высокая высокая концентрация кислоты в моче, в свою очередь, создает благоприятную среду для образования камней в почках.

7. Заниматься спортом для поддержания здорового веса

Риск развития камней в почках также увеличивает ожирение, поэто-

увеличивают риск возникновения мочекаменной болезни. Фосфорная кислота, содержащаяся в содовой, подкисляет мочу и способствует образованию камней. Сладкие газированные напитки также увеличивают риски развития хронических заболеваний почек.

9. Не употреблять фторированную воду

Питьевая фторированная вода – крайне нежелательный продукт для почек. Доказано, что регулярное потребление воды с обилием фтора ведет к образованию камней в почках. Один из признаков, что человек потребляет слишком много фтора – обесцвечивание зубной эмали или появление на ней характерных пятен, которые относятся к заболеванию, известному как флюороз зубов. Лучше всего пить бутилированную, отстоянную и кипяченую воду либо использовать системы очистки воды от фтора.

10. Есть много фруктов и овощей

Для профилактики камней в почках полезны диеты с акцентом на фрукты и овощи. Рекомендуется съедать не менее пяти фруктово-овощных порций ежедневно. Фрукты и овощи богаты магнием, клетчаткой, калием и антиоксидантами, помогут помочь защитить почки от накопления камней.

11. Отказаться от курения

Сигареты являются одной из причин уменьшения кровотока во всем теле, в том числе, в почках. Чем меньше крови поступает к почкам, тем хуже они работают.

Не откладывайте визит к врачу, если периодически беспокоит сильная или острая боль в области поясницы или если есть трудности с мочеиспусканием.

ТЕЛЕПРОГРАММА НА 16-17 СЕНТЯБРЯ

16 сентября, суббота

QAZAQSTAN

05:20 Ауылдастар
05:50 Әнұран
06:00 Әнұран
06:05 Жәдігер
06:30 AQPAPAT
07:05 Күй керуен
07:40 Зинһар
08:25 Шанырақ
08:45 Көңіл толқыны
09:15 Сүйкімді София
09:55 Ұлы дала жорығы
10:00 Жазықсыз жүрек
12:00 Qazaqstan дауысы
14:00 Дала дәмі
14:20 Жігіттер
15:25 Мулан
16:45 Теледәрігер
18:00 Жазықсыз жүрек
20:00 AQPAPAT
20:20 Aqorda
20:30 Qazaqstan дауысы
22:30 Қызғалдақ мұңы
23:30 Құлама – құз
00:55 Бақыттың кілті
03:05 AQPAPAT
03:25 Aqorda
03:35 Дала дәмі
03:55 Теледәрігер

Хабар

05:00 ҚР Әнұраны
05:02 Кіммықты? (1-бөлім)
06:01 Кіммықты? (2-бөлім)
07:00 Қарақатпен шай (11-бөлім)
08:00 «Вальс» Нұрболат Абдуллин

10:00 Дорогой Джон
12:00 Белоснежка: Месть гномов
13:35 Гав-Мяу (54-бөлім)
13:43 Гав-Мяу (55-бөлім)
13:51 Гав-Мяу (56-бөлім)
14:00 Дүлдүлдер дүбірі (1-бөлім)
14:30 Маңдай тер (14-бөлім)
16:00 Келінжан (6-бөлім)
16:52 Келінжан (7-бөлім)
17:45 Асыл домбыра (1-бөлім)
19:00 Covershow (Мейрамбек Бесбаевпен)
21:00 7 күн. Прямая трансляция
21:40 Если только
23:40 Спорт әлемі
00:10 Әке бақыты
01:00 ҚР Әнұраны

КТК

05:00 Эфирдің жабылуы
07:00 ҚР Әнұраны
07:05 Жимаудың Жетістігі
07:45 КТК-да Қабатов!
08:50 КТКweb
09:20 Вечерние новости
10:00 Без Ограничений
10:40 Стандарты красоты
15:00 Ауылым – алтын бесігім
15:35 Аталар сөзі
18:00 Қырық бестің қалжыңы (Бауыржан Орданың кеші)
21:00 Стандарты красоты. Новая любовь
01:15 Без Ограничений
01:50 КТК-да Қабатов!
02:50 Қырық бестің қалжыңы

Первый Евразия LIVE

06:00 Той базар
08:00 П@УТИНА
09:00 Повара на колесах

10:00 Короткое слово «Нет»
14:30 Qoslike (Жаңа маусым)
17:15 Dastarqan
18:30 Айна. Прямая трансляция
19:00 Мать моего сына
21:10 Хрустальные вершины
01:25 Семнадцть мгновений весны
02:45 И никого не стало
03:45 П@УТИНА

31 канал

05:00 Ризамын
05:58 ҚР Әнұраны
06:00 Әзіл студио
07:00 Тамаша live
07:30 Күліп ALL
08:00 BalaFunny
08:30 Маша и Медведь
09:00 Теннис-шоу
09:30 Готовим с Адель
10:00 Алдараспан
11:40 Арман қала
12:20 Маша и Медведь
12:30 Творцы снов
14:30 Хотя бы кинода
16:40 Камуфляж и шпионаж
18:50 Малефисента: Түнек әміршісі
21:30 Пираты Карибского моря: Сундук мертвеца
00:50 Мәжбүрлік
02:30 31 Әзіл
03:30 1001 Әзіл
03:40 What's Up?
04:30 Әзіл студио

НТК

06:55 ҚР Әнұраны
07:00 Екі езу
07:40 Қағаз кеме

08:30 Достық 99
09:05 Insta Like
09:30 Айдаһарлар: Шалғайдағы шытырман
10:00 Смурфики
12:00 Крудстар отбасы
14:00 Бір болайық
18:00 Дракула
19:40 Қауіпті миссия: Аластатылғандар
22:10 Драка в блоке 99
01:10 Қызық Live. Прямая трансляция
01:50 Taboo
03:20 Insta Like
04:00 Екі езу

QazSport

07:00 Әнұран
07:05 QAZSPORT алаңы
07:45 Футбол. EURO-2024 іріктеу турнирі. Италия – Украина
09:45 Волейбол. Ұлттар Лигасы. (Ерлер). 1/2 финал. АҚШ – Италия
11:15 УЕФА Чемпиондар Лигасының журналы
11:45 Жүйріктер жолы (Дария Күшербаева)
11:50 Футзал. Әлем Чемпионаты-2024 іріктеу турнирі . Нидерланд – Қазақстан
13:40 УЕФА Еуропа Лигасының журналы
14:30 Sport Review
15:00 Теннис. Кубок Дэвиса. Болгария – Казахстан. Прямая трансляция
17:00 Теннис. Кубок Дэвиса. Болгария – Казахстан. Прямая трансляция
19:00 The ring (Қамшыбек Қоңқабаев)
19:30 Ауыр атлетика. Әлем Чемпионаты. (Әйелдер 87 кг). Прямая трансляция
22:00 Ауыр атлетика. Әлем Чемпионаты. (Ерлер 109 кг). Прямая трансляция
00:20 Футбол. УЕФА Еуропа лигасының шолуы
01:10 Әнұран

17 сентября, воскресенье

QAZAQSTAN

05:00 Шанырақ
05:25 Күй керуен
05:55 Әнұран
06:00 Әнұран
06:05 Жәдігер
06:30 AQPAPAT
06:50 Aqorda
07:00 Күміс көмей
07:50 Дәуір даналары
08:35 Aqsaуut
09:00 Дала дәмі
09:15 Сүйкімді София
09:55 Ұлы дала жорығы
10:00 Жазықсыз жүрек
12:00 Qazaqstan дауысы
14:00 Мулан
15:20 Жолдар, жолдар...
17:25 Әйел әлемі
18:00 Жазықсыз жүрек
20:00 Арта. Прямая трансляция
20:50 «Дара» ұлттық білім бәйгесі
22:00 Көңіл толқыны
22:30 Қызғалдақ мұңы
23:30 Әзіл әлемі
00:30 Бақыттың кілті
02:00 Арта
02:50 Aqorda
03:00 Әйел әлемі
03:35 Aqsaуut
03:55 Дала дәмі
04:15 Дәуір даналары

Хабар

05:00 ҚР Әнұраны
05:02 Кіммықты? (3-бөлім)
06:01 Кіммықты? (4-бөлім)
07:00 Қарақатпен шай (12-бөлім)
08:00 Булат и балет
08:30 Культурный контекст

09:00 Оянған өлке (1-бөлім)
10:00 Если только
12:00 Волки и овцы: бе-е-е-зумное пре-вращение
13:20 Гав-Мяу (57-бөлім)
13:26 Гав-Мяу (58-бөлім)
13:33 Гав-Мяу (59-бөлім)
13:40 Гав-Мяу (60-бөлім)
13:46 Гав-Мяу (61-бөлім)
13:53 Гав-Мяу (62-бөлім)
14:00 Covershow (Мейрамбек Бесбаевпен)
16:00 Келінжан (8-бөлім)
16:45 Келінжан (9-бөлім)
17:30 Келінжан (10-бөлім)
18:15 Алғашқы (1-бөлім)
19:30 Қызық times (1-бөлім)
21:00 7 күн. Прямая трансляция
21:40 Отдел журналистских расследований
22:15 Статус Брэда
00:15 Спорт Time
01:00 ҚР Әнұраны

КТК

05:00 Эфирдің жабылуы
07:00 ҚР Әнұраны
07:05 Ән мен әнші
08:00 Махаббат әлемі
09:30 Күлуге рұқсат етіледі
10:40 Стандарты красоты. Новая любовь
15:00 Ауылым – алтын бесігім
15:35 Аталар сөзі
18:00 Махаббат әлемі
21:00 Портрет недели
22:00 Бриллиантовое сердце
00:20 Құдалар
02:15 Было дело
03:00 Махаббат әлемі

Первый Евразия LIVE

06:00 Той базар
07:30 П@УТИНА
08:35 Воскресные беседы

08:45 Поехали!
09:35 Қайтақ
10:10 Цвет липы
14:35 Тростинка на ветру
18:40 Әгугай
20:00 Аналитика. Прямая трансляция
20:45 Авантюра
00:50 Семнадцть мгновений весны
02:15 П@УТИНА
03:00 Той базар

31 канал

05:00 Bala battle
05:20 Тамаша live
06:00 Әзіл студио
07:00 Тамаша live
08:00 BalaFunny
08:30 Күліп ALL
09:00 TeleBingo. Прямая трансляция
09:25 Готовим с Адель
10:00 Теннис-шоу
10:20 Алдараспан
11:40 Арман қала
12:20 Алдараспан
13:30 Камуфляж и шпионаж
15:40 Малефисента: Түнек әміршісі
18:20 Пираты Карибского моря: Сундук мертвеца
21:40 Қара киімділер-3
00:00 Bizdin show
01:30 Дуагер
03:10 What's Up?
03:30 Әзіл студио
03:50 1001 Әзіл
04:00 Ризамын
04:20 31 Әзіл

НТК

06:55 ҚР Әнұраны
07:00 Екі езу
07:40 Қағаз кеме
08:30 Достық 99

09:05 Insta Like
09:30 Айдаһарлар: Шалғайдағы шытырман
09:50 Крудстар отбасы
11:50 Тайная жизнь домашних животных
13:50 Дракула
15:40 Қауіпті миссия: Аластатылғандар
18:40 Малыш на драйве
20:50 Контрабанда
23:00 Кэндимэн
01:30 Қызық Live. Прямая трансляция
02:10 Taboo
03:40 Insta Like
04:00 Екі езу

QazSport

07:00 Әнұран
07:05 Sport Review
07:35 Хоккей. ҚХЛ. «Барыс» (Астана)- "Адмирал» (Владивосток)
09:50 Pro football (УЕФА Чемпиондар лигасы. Матчтар қарсаңында)
10:25 Футбол. QJ League. «Қайсар» – «Ақсу"
12:30 Жүйріктер жолы (Эльмира Алиева)
12:35 Pro football (УЕФА Еуропа лигасы. Матчтар қарсанында)
13:10 Футбол. УЕФА Еуропа лигасының шолуы
14:00 Теннис. Кубок Дэвиса. Болгария – Казахстан. Прямая трансляция
16:00 Теннис. Кубок Дэвиса. Болгария – Казахстан. Прямая трансляция
18:00 Теннис. Кубок Дэвиса. Болгария – Казахстан. Прямая трансляция
20:00 Ауыр атлетика. Әлем Чемпионаты. (Ерлер 109 кг). Прямая трансляция
21:50 УЕФА Чемпиондар Лигасының журналы
22:20 Кәсіпқой бокс. Александр Усик – Даниэль Дюбуа
01:30 УЕФА Еуропа Лигасының журналы
02:20 Әнұран

АФИША

Открытие сезона. Концерт органной музыки

«БАХ И МЕНДЕЛЬСОН»
Исполнитель: ГАБИТ НЕСИПБАЕВ.
В программе: первое отделение – И. С. Бах. Прелюдия и fuga соль-минор BWV 535. Ф. Мендельсон. Прелюдия и fuga соль-мажор. И. С. Бах. Прелюдия и fuga ля-мажор BWV 536. Ф. Мендельсон. Прелюдия и fuga ре-минор. И. С. Бах. Прелюдия и fuga ре-мажор BWV 532. Второе отделение – Ф. Мендельсон. Соната № 3 ля-мажор. И. С. Бах. Соната № 3 ре-минор BWV 527. Ф. Мендельсон. Соната № 4 си-бемоль мажор.
Место проведения: Казахская государственная филармония им. Жамбыла, Большой зал.
Дата и время: 16 сентября 2023, 18:00.
Стоимость билета: от 1500 тг.

Спектакль «Мечта»

«Мечта» это вывернутые наизнанку души двух девочек-подростков. Со всеми страхами, переживаниями и странными логическими цепочками. Истории, похожие на дневниковые записи, отправят зрителя в путешествие во времени и, возможно, позволят посмотреть на современную молодежь совсем иначе. Ведь каждая маленькая проблемка может обернуться большой трагедией.
Место проведения: ул. Досмухамедова, 78А, вход с улицы Кабанбай батыра, ART-Убежище BUNKER
Дата и время: 16 сентября 2023 год, 20:00
Стоимость билета: от 3000 тг.

Король Лир

Төрт ғасыр бұрын жазылып, әлем театрларында үздіксіз сахналанып келе жатқан ЛИР ПАТША туралы спектакль: жаһанды жаулап, билікті ұзында ұстап, төрткүл дүниені түгел билеп-төстегісі келген – КОРОЛЬ Лирдің өктем бейнесін суреттейді.
...Құлдырап бара жатқан жылдарында тақтан түсіп, патшалық иелігін үшке бөліп, қыздарына мұра етуді қалайды.
Қалған күндерін жалпыға ортақ құрметпен өмір сүруге үміттенгенмен, бастағы Бақ пен Тақ тұрақты ма?.. Енді, бәрі де кеш...
Қойылымның айтар ойы әлі де маңызды, тақырып өзектілігін жоймаған.
Место проведения: Абылай хан даңғылы, 38, Ғ. Мүсірепов атындағы қазақ мемлекеттік академиялық балалар мен жасөспірімдер театры
Дата и время: 17 сентября 2023 год, 18:30
Стоимость билета: от 600 тг.

КУДА СВОДИТЬ ДЕТЕЙ?

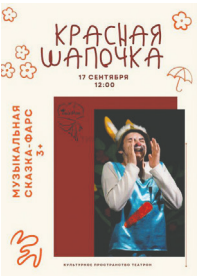
Бриллиантовый цирк Якутии с цирковым этно-шоу «ЗЕМЛЯ МАМОНТА»

Под удары бубнов шаманов вы в первые же секунды погрузитесь в завораживающее действо, рассказывающее о зарождении народа саха с древних времен, когда по земле ходили мамонты, о величественной природе и животном мире, богатствах прекрасного Севера. Вас поразят чудесами баланса, ловкости, пластичности и четкости в исполнении новых невероятных трюков акробаты, эквилибристы, воздушные гимнасты, жонглеры, девушки-каучук, артистки балета и веселые клоуны. Только в нашем этно-шоу вы первыми в мире увидите огромного мамонта с мамонтенком!
Место проведения: Абая 50, Казахский Государственный цирк
Дата и время: 16, 17 сентября 2023 год, 16:00
Стоимость билета: от 2000 тг.

«Сказка – раскраска»

Любимая всеми с детства сказка С. Маршака «Усатый Полосатый» в весёлой постановке театра кукол «Шумигам» порадует малышей и взрослых. Самые маленькие зрители познакомятся с замечательным котёнком и его хозяйкой, узнают много полезного и интересного.
Место проведения: СТЦ «Керемет», Микрорайон Керемет, дом 7к40
Дата и время: 16 сентября, 2023 год, в 12:00
Стоимость билета: от 2500 тг.

Красная шапочка. Премьера!

Объединить всемирно известную поучительную сказку и искромётный юмор? Легко!
ТеатРоновская «Красная шапочка» – спектакль для самых маленьких и самых взрослых. Обещаем, что эта постановка разойдётся на крылатые фразы! «КРАСНАЯ ШАПОЧКА»
Прелестно, музыкально, весело, чуждо и чудно!
Место проведения: «ТеатРон», г. Алматы, ул. Прокофьева, 144
Дата и время: 17 сентября, 2023 год, в 12:00
Стоимость билета: от 3000 тг.

СТОИТ ПОДУМАТЬ

По горизонтали:

3. Храм картин. 7. «Летающая лавка». 8. Тёмная особа, ставшая неожиданной победительницей. 9. Милитаризованное пальто. 10. Человек, который платит за то, что ему закатывают сцены. 11. День, уже загромождённый намерениями, но ещё не замусоренный поступками. 17. Рокировка шкафа и дивана. 18. Дорожный «чайник». 19. Интернет-личина. 26. Снятый картофельный мундир. 27. Близость двух челюстей. 28. Сочинение, раздвинувшееся в объёме.

По вертикали:

1. «Самоочистка» гор от снега. 2. «Какой хороший Не отмывается совсем!». 3. Отстрелявшийся стакан. 4. Ампула третьего в дуэте. 5. «Имя» черепашки с пиратского флага. 6. Преобладание 33-й буквы. 11. Борец с дырами на штанах. 12. Сборка газеты в редакции. 13. «Карандашная» демонстрация себя. 14. Пушкинский «щелкунчик». 15. Главная река кровеносной системы. 16. «Линейка» ценностей. 20. Один из тех, кто не может, когда низы не хотят. 21. Способность закрыть свой рот до того, как кому-нибудь захочется этого. 22. Примета дылды. 23. «Вышка» в КВН. 24. Он есть и в Америке, и в любом учреждении. 25. Ловкость, которую можно сделать ушами.

	1		2		3		4		5		6
7											
					8						
9											
					10						
11		12		13							
						14		15		16	
17											
18											
19	20		21		22		23		24		25
					26						
27											
					28						

ОТВЕТЫ:

По горизонтали: 3. Палерей. 7. Качели. 8. Лошадка. 9. Шинель. 10. Зритель. 11. Завтра. 17. Перестановка. 18. Автоподдатель. 19. Аватар. 26. Очистка. 27. Прикус. 28. Трактат.
По вертикали: 1. Лавина. 2. Цеммент. 3. Пилва. 4. Линий. 5. Роджер. 6. Яканье. 11. Заплата. 12. Вёрстка. 13. Рисовка. 14. Балда. 15. Аорта. 16. Шкала. 20. Вёрх. 21. Такт. 22. Рост. 23. Лига. 24. Штат. 25. Филит.

Гороскоп на неделю: 18-24 сентября

ОВЕН (21 марта – 19 апреля)

Овнам на этой неделе следует тщательнее оберегать конфиденциальные сведения. Астрологическая ситуация сейчас такова, что одно неосторожное слово, и ваш секрет будет раскрыт. Хорошо, что это единственная из возможных для вас неприятностей. Дорогие Овны, впереди ждёт немалое количество дел, в которых вы сможете применить и природные дарования, и смекалку, и интуицию. На этой неделе в жизни многих Овнов наступает решающий момент в личных делах.

ТЕЛЕЦ (20 апреля – 20 мая)

Интеллектуальная составляющая Тельцов на этой неделе будет на высоте. Если сами того захотите, даже отчаянный спорщик не сможет не признать правоту ваших слов. Ищите максимально правильное и полезное приложение возросшей энергии. Возможно, дорогие Тельцы, стоит направить её на создание вокруг себя гармонии и уюта. Избегайте утопичных идей. Вы не можете до мелочей предсказать завтрашний день, а значит построение планов на отдалённую перспективу не является разумным решением.

БЛИЗНЕЦЫ (21 мая – 20 июня)

Собственные демоны на этой неделе могут заставить Близнецов забыть про покой. Это повод незамедлительно разобраться в себе и устранить каждый из источников раздражения. Прекрасное настроение восстановится, как только начнёте больше времени уделять мелочам. Посмотрите, как живописна природа, как загадочно распределяется пена на утреннем кофе, как звонко звучит детский смех. Ищите повсюду такого рода детали.

РАК (21 июня – 22 июля)

Астрологическая обстановка этой недели не слишком благоприятствует Ракам. Вероятно, придётся хранить чей-то секрет или сдерживать рвущееся через край раздражение. Всё более-менее нормализуется примерно к среде. Дорогие Раки, обстоятельства, которые внезапно откроются в это время, требуют неторопливого анализа. Заключительный период недели – прекрасный момент, чтобы написать или позвонить одному из давних друзей.

ЛЕВ (23 июля – 22 августа)

Львы станут главными режиссёрами событий этой недели. Звёзды не советуют забывать об интересах противоположных сторон. Астрологическая картина в отношении вашего зодиакального знака не лишена неопределённости. В какую сторону поведёте корабль, в ту он и поплывёт. Однако всё-таки важно следить за направлением ветра (то есть объективно оценивать ситуацию). Меньше сомнений в личных делах.

ДЕВА (23 августа – 22 сентября)

Неделя, когда Девам, следует любыми путями избегать дебатов. Пусть окружающие останутся при своём. Главное сохранить эмоциональное равновесие и уверенность в собственных силах. Середина недели порадует тех, кто, как казалось, безнадежно влюблён. Вы получите надежду на сближение с пассией, но это произойдёт не в одночасье. Выходные гороскоп рекомендует посвятить только себе. Особенно это актуально для Дев, потративших много сил на решение бытовых или личных проблем.

ВЕСЫ (23 сентября – 22 октября)

Многим представителям знака Зодиака Весы эта неделя покажется долгой. В то же время гороскоп не предвещает каких-либо затруднений. Правильнее сказать, что обстановка вокруг вашего зодиакального знака будет слишком пресной. Не пытайтесь её раскачать, вам это не нужно. Пока все вокруг занимаются чем-то своим, и вы поступите именно так. Подумайте, какие дела постоянно откладывали, и приступайте к их реализации. Вторая половина недели, вероятно, потребует ответа на какой-то серьёзный вопрос, связанный либо с финансовой, либо с межличностной сферой.

СКОРПИОН (23 октября – 21 ноября)

Астрологическая обстановка этой недели для Скорпионов будет благоприятной и ровной. Оптимистичное настроение, которому позволите преобладать, сделает продуктивным взаимодействие с другими людьми. Сейчас отличный момент, чтобы задать важный вопрос, изложить кому-то свои пожелания или сформулировать просьбу. Дорогие Скорпионы, воздержитесь от дел, исход которых для вас не ясен.

СТРЕЛЕЦ (23 ноября – 21 декабря)

Астрологический прогноз на эту неделю обещает Стрельцам прирост жизненных сил. Возможно, вы обнаружите информацию, которую можно будет использовать с расчётом на будущее. Перспективные договорённости, заключённые в этот период, будут на руку не только представителям вашего знака, но и второй стороне, что гарантирует взаимопонимание и прекрасное настроение. Единственное, что может слегка озадачить, это личная жизнь.

КОЗЕРОГ (23 ноября – 21 декабря)

Неделя для Козерогов окажется довольно насыщенной. Представителям вашего знака Зодиака придётся принимать решения, от которых зависит ближайшее будущее, помогать кому-то из близких. В веренище событий легко забыть о себе, но звёзды всё же предостерегают вас от подобного. Найдите свободное время, чтобы проверить свой организм на наличие неприятных симптомов и уделите внимание отдыху. В заключительный период недели Козероги заметят приятное оживление в личных делах.

ВОДОЛЕЙ (21 января – 18 февраля)

На этой неделе для Водолеев будут приоритетными заботы семьи. При ближайшем рассмотрении станет понятно, что существует много дел, которые раньше вы почему-то не замечали. Хлопоты будут перемежаться с активным общением. Скорее всего, дистанционно, но Водолеем всё же придётся участвовать в жизни других людей. Желание доказать свою значимость не оставит Водолеев на протяжении всей недели. Следите за тем, чтобы эти старания не оказались напрасной тратой сил.

РЫБЫ (21 января – 18 февраля)

На этой неделе у многих Рыб возникнет необходимость завершить дела, ранее отложенные до лучших времён. Ваши энергетические ресурсы будут достаточно высоки, поэтому нет смысла простаивать. Провести ближайшие дни с максимальной пользой – значит организовать личное пространство, упорядочить свои мысли, укрепить отношения с близкими. К середине недели стабилизируется внутрисемейная обстановка.

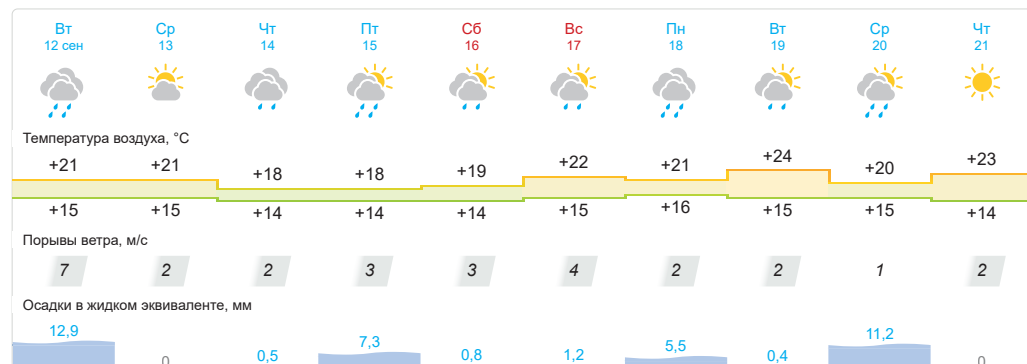
БЕЗ КОММЕНТАРИЕВ

Крупное ДТП на Байсерке

ПРОГНОЗ ПОГОДЫ

Погода в Алматы на 10 дней

Адрес редакции: 050004,
Алматы, ул. Баранского, 21 / Нурлыбаева, 4.

Главный редактор:
Асет Матаев

Свидетельство о постановке на учет
№ KZ30VPY00054003 выдано
Министерством информации и
общественного развития РК 19.08.2022.
Собственник: ИП Silkroad news.

Телефоны редакции:

+7 701 871 05 00.,

Отдел рекламы:

+7 701 494 99 20.

e-mail: assetms5@gmail.com.

Авторские права на материалы
газеты METRO принадлежат
ИП Silkroad news.

Газета отпечатана в АО «Алматы-Болашак»,
г. Алматы, ул. Муканова, 223 «в»,
тел. 8 (727) 278-42-02. Заказ № 18.
Тираж: 20 000 экз.
Выход газеты: еженедельно.

В материалах газеты редакция
оставляет без изменения стиль, пунктуацию
и орфографию цитируемых интернет-постов,
комментариев и сообщений.

За содержание рекламы и объявлений
редакция ответственности не несет.